

Pestprotocol

Educatief

centrum de

Vorsenpoel

Inhoud

Doel:	3
Achtergrond over pesten	4
Preventief pestbeleid	5
Schoolregels:	5
Gedragscode:.....	5
PMM	5
Posters.....	6
Methode Kinderen en hun Sociale Talenten.....	6
SCOL.....	6
Sociogram.....	7
Speciale zorg.....	7
Stappenplan bij pesten.....	8
Begeleiding en adviezen.....	9
Begeleiding van de gepeste leerling:.....	9
Begeleiding van de pester:	9
Adviezen aan ouder(s) van gepeste kinderen:	9
Adviezen aan ouder(s) van pesters:	9
Adviezen aan alle andere ouder(s):.....	10
Bijlage 1: Schoolregels.....	11
Bijlage 2: Gedragscode (voor teamleden en stagiaires).....	11
Bijlage 3: Literatuurlijst	14
Interessante sites:	14

Doel:

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouder(s)/verzorger(s) (hierna genoemd: ouder(s)).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Achtergrond over pesten

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over cultuur, huidskleur, uiterlijk of kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken of vernielen
- cyberpesten (voor zover dit op school gebeurt)
- roddelen
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Preventief pestbeleid

Binnen ons School Wide Positive Behavior Support hanteren we de kernwaardes “veiligheid”, “verantwoordelijkheid” en “eigenheid”. Pestproblematiek valt dus rechtstreeks onder een van onze kernwaardes: veiligheid. Bij het aanleren van de regels binnen een ruimte worden er positieve gedragsverwachtingen opgesteld. Met name de gedragsverwachtingen bij de kernwaarde veiligheid richten zich op een respectvolle omgang met elkaar. Wij verwachten daarbij dat pestgedrag al deels voorkomen kan worden.

Schoolregels:

Met het team zijn er schoolregels opgesteld die elk schooljaar met de kinderen worden besproken. Deze schoolregels gelden voor de gehele school. Elke klas heeft daarbij ook zijn eigen klassen afspraken.

Om deze regels up tot date te houden, bespreken we deze schoolregels in de eerste bouw- of teamvergadering van elk schooljaar.

De schoolregels hangen op een zichtbare plek in de school.

Voor een overzicht van de schoolregels, zie bijlage 1.

Gedragscode:

Op de Vorsenpoel hanteren we een gedragscode. De gedragscode is voornamelijk bedoeld voor teamleden en stagiaires. Hiermee wordt duidelijk gemaakt welk gedrag t.o.v. een leerling wordt getolereerd.

Tevens worden hierin afspraken vastgelegd over bijv. de kleding van het personeel.

Voor een overzicht van de gedragscode, zie bijlage 2.

PMM

Op onze school zijn twee interne contactpersonen aangesteld, ook wel PMM'ers genoemd. PMM = Preventie Machts Misbruik.

Suzanne v.d. Boom en Koen van Leeuwen vervullen deze taak. In hun taakomschrijving staat:

Zorgdragen voor ondersteuning bij problemen die kinderen ondervinden.

Op de hoogte blijven via netwerk en studiedagen van ontwikkelingen op het terrein van PMM.

Jaarlijkse uitleg over rol van PMM aan kinderen in de groepen.

Overleg met IB-ers over zaken die spelen.

Bij de start van elk schooljaar gaan de contactpersonen de klassen rond om zichzelf kenbaar te maken. In de gangen van de school hangen posters om de contactpersonen zichtbaar te maken. In de klassen is deze poster in miniatuurversie te zien.

Tevens hebben Suzanne en Koen elk een brievenbus waar kinderen (al dan niet anoniem) een briefje in kunnen doen.

Suzanne en Koen zijn aanspreekpunt voor iedere vorm van machtsmisbruik. Hier hoort pesten uiteraard ook bij.

Zij zijn tevens verantwoordelijk voor het bij de tijd houden van informatie t.o.v. machtsmisbruik. Hiervoor is een agenda opgesteld om belangrijke zaken consequent terug te laten komen op de agenda's van de team- of bouwvergaderingen.

Posters

Bij de hoofdingang van de Vorsenpoel hangen 3 posters.

- Poster interne contactpersonen
- Poster met schoolafspraken
- Poster over pesten.

Deze laatstgenoemde poster wordt maandelijks gewisseld door Chrisma. Door wisseling van de posters hopen we dat de aandacht hier steeds opnieuw op gevestigd wordt.

Methode Kinderen en hun Sociale Talenten

Met deze methode gaan wij pro-actief aan de slag met de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. *Kinderen en... hun sociale talenten* is een schoolbrede methode. De investering van één lesuur in de twee weken werkt een prettig schoolklimaat in de hand.

6

De methode is gebaseerd op de hedendaagse visie op de ontwikkeling van sociale competentie bij kinderen en is uitvoerig getest in de praktijk van het basisonderwijs. De methode gaat uit van de acht gedragscategorieën van het meetinstrument de [SCOL](#) (Sociale Competentie ObservatieLijst).

1. Een keuze maken
2. Ervaringen delen
3. Aardig doen
4. Jezelf presenteren
5. Een taak uitvoeren
6. Opkomen voor jezelf
7. Samen spelen en werken
8. Omgaan met ruzie

SCOL

Met het leerlingvolgsysteem *SCOL* (Sociale Competentie Observatie Lijst) kunnen we de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen in kaart brengen en vervolgens gericht lessen, oefeningen en spelmateriaal inzetten. Met de *SCOL* kunnen we de ontwikkelingen van de kinderen volgen en waar nodig op leerling-, groeps- of schoolniveau weer bijsturen, middels de methode 'Kinderen en hun Sociale Talenten'.

Sociogram

Een sociogram maakt het mogelijk om sociale verbindingen en relaties die in een groep spelen zichtbaar te maken. Heldere rapportages op basis van het Sociogram geven de totale groepscohesie en onderlinge aantrekking en afstoting tussen groepsleden weer. In de klas wordt 2 maal per jaar een sociogram gemaakt.

Op basis van dit sociogram kunnen leerkrachten hun aanpak aanpassen en evt. conclusies trekken.

Speciale zorg

Voor kinderen die op het gebied van sociale vaardigheden extra ondersteuning nodig hebben, kan school gebruik maken van de diensten van het regionaal trainingscentrum van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). In overleg met de ouders kan een kind aangemeld worden voor en van de volgende trainingen:

- Sociale vaardigheids trainingen (Tim en Flapoor)
- Faalangst reductie training
- Rots en water
- Kies (kinderen in echtschedingsituaties)

Stappenplan bij pesten

Ondanks een sterk preventief pestbeleid, komt pesten nog altijd voor.

Bij pestgedrag en/of ruzies hanteren we 3 stelregels:

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en (indien nodig) overleg voeren met de ouders.

Het stappenplan wat we hanteren is als volgt:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit zien te komen.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt, heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Er volgen consequenties. Hiervoor hanteren wij de gele en rode gedeelten van de reactieprocedure die is opgesteld binnen PBS.

Er wordt contact opgenomen met de ouder(s) van beide partijen. Leerkracht(en) en ouder(s) proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouder(s) en/of externe deskundigen.

Begeleiding en adviezen

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'over' beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stopeerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

9

Adviezen aan ouder(s) van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Adviezen aan ouder(s) van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;

- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat. Maak duidelijk dat u van hem/haar houdt, maar dat u het getoonde gedrag niet goed keurt. Vertel ook waarom.

Adviezen aan alle andere ouder(s):

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!
- Bespreek ook met uw kind wat hij of zij doet op social media. Kijk regelmatig mee met uw kind.

V

Bijlage 1: Schoolregels

eiligheid op school is erg belangrijk. Daarom voetballen wij op de afgesproken plek en spelen we alleen in de pauze met materialen.

O

p onze school hoort iedereen erbij.

r

rustig werken vinden we allemaal fijn.

S

pullen van mezelf en van een ander, daar ben ik zuinig op.

E

Ik kind is anders. Dat respecteren wij.

11

n

niets doen bij een ander wat je zelf ook niet leuk vindt.

p

roblemen lossen wij op door erover te praten.

O

p onze school willen we dat iedereen zich thuis voelt.

E

Ik kind hoort erbij!

i

eerlingen en leerkrachten helpen elkaar.

Bijlage 2: Gedragscode (voor teamleden en stagiaires)

Op school

- Als een leerling nablijft, zorg je ervoor dat anderen het lokaal binnen kunnen kijken. Een glazen deur wordt niet afgeplakt.
- Probeer te voorkomen dat je met een leerling alleen in een afgesloten ruimte bent.
- Leerkrachten gaan voorzichtig om met fysiek contact met leerlingen, vooral in de bovenbouw.
In de bovenbouw zijn kleine aanrakingen, zoals een schouderklopje en een aai over de bol oké. Andere vormen van fysiek contact zijn niet toegestaan: omhelzen, zoenen bij verjaardag enz.
In groep 1-2 kan het wel eens voorkomen dat een leerkracht een kind op schoot neemt, bijvoorbeeld om te troosten. Dit gebeurt dan wel op initiatief van het kind.
Vanaf groep 3 zitten kinderen alleen bij hoge uitzondering op schoot van de leerkracht: in speciale gevallen en altijd op initiatief van het kind zelf.
- In groep 1-2 kan een leerkracht helpen bij toiletbezoek, vanaf groep 3 gebeurt dit niet meer.
- Omkleden gymles:
  - Groep 1 t/m 6: de leerkracht houdt zowel toezicht bij de jongens als de meisjes.
  - Groep 7 – 8: de leerkracht houdt enkel toezicht in de kleedkamer van het eigen geslacht. Bij ruzies of een ander noodgeval kan de leerkracht wel de kleedkamer betreden.

Wanneer het nodig is structureel toezicht te houden in de kleedkamer van het andere geslacht worden ouders en kinderen hierover geïnformeerd. Voordat de leerkracht de kleedkamer binnengaat wordt er eerst geklopt en krijgen de kinderen even de tijd om zich, indien nodig, te bedekken.
- Je laat je als leerkracht niet negatief uit over andere godsdiensten.
- Leerlingen mogen een hoofddoek als religieuze uiting dragen als hun gezicht daarmee niet bedekt is.
- Je maakt als leerkracht geen grappen ten koste van leerlingen.
- Seksistisch taalgebruik en seksueel getinte grappen zijn onaanvaardbaar.
- Er worden geen lichamelijke straffen uitgedeeld.

Contacten

- Een leerkracht laat in principe geen leerlingen binnen in zijn eigen huis. Dit gebeurt alleen in speciale gevallen (kraambezoek); de leerlingen komen in groepjes en op initiatief van de leerkracht.
- We voegen geen leerlingen of ouder(s) toe als vriend op social media.

De leerkracht/stagiaire

- Een leerkracht mag een korte broek of rok dragen, mits deze nog wel gepast is (ongeveer tot de knie)
- Een leerkracht draagt geen kleding met diep décolleté.
- Een leerkracht mag best een enkele piercing of tatoeage hebben, zolang deze de algemene uitstraling maar niet verstoort.
- Leerkrachten en stagiaires roken in principe niet op school.
- Leerkrachten mogen een hoofddoek als religieuze uiting dragen als hun gezicht daarmee niet bedekt is.

Bijlage 3: Literatuurlijst

De moeilijke klas	Betty de Boer
Bang voor boos	Henk Galenkamp
Groep in beeld	Harry Janssen
Haal de grrr uit agressie	E. Verdick
Spelen om problemen op te lossen	Bernd Badegruber
Luister je wel naar mij?	Martine Delfos
De groene spelen	H. van den Einden
Conflicten geweldloos oplossen	Jamie Walker
Pestkop apenkoppen	
Ik ga weer graag naar school	Drs. Branda Kenter

Interessante sites:

www.sociaalemotioneel.nl

www.pestweb.nl

www.horenzienenpraten.nl

www.schoolenveiligheid.nl